

2. MTÜ Ar-Ge Proje Pazarı Raporu

Uluslararası Öğrencilerin Türkçe Yolculuğu: Öğrenme Zorlukları ve Uyum Süreçleri

Giriş

Küreselleşen dünyada uluslararası öğrenci hareketliliği her geçen gün artmakta, Türkiye ise yükseköğretim alanında önemli bir cazibe merkezi hâline gelmektedir. Türkiye’de eğitim alan uluslararası öğrencilerin akademik başarıları, sosyal uyum süreçleri ve günlük yaşam deneyimleri büyük ölçüde Türkçe yeterlik düzeyleri ile ilişkilidir. Bu bağlamda yabancılara Türkçe öğretimi yalnızca dil öğretiminden ibaret olmayıp aynı zamanda kültürel uyum, akademik entegrasyon ve sosyal iletişim süreçlerini de kapsayan çok boyutlu bir alan olarak değerlendirilmektedir.

Malatya Turgut Özal Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlenen 2. MTÜ Ar-Ge Proje Pazarı kapsamında, Öğr. Gör. İrem Tay danışmanlığında geçtiğimiz yıl TÖMER’den mezun olan öğrencilerimiz Salit Bin Elias, Aya Ikhlaiqi ve Sabri Meer tarafından hazırlanan “Uluslararası Öğrencilerin Türkçe Yolculuğu: Öğrenme Zorlukları ve Uyum Süreçleri” başlıklı proje, Sosyal Bilimler alanında birincilik ödülüne layık görülmüştür. Proje, uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenme süreçlerinde yaşadıkları sorunları doğrudan öğrenci deneyimleri üzerinden incelemesi ve bu sorunlara yönelik yapay zekâ destekli somut bir çözüm önerisi geliştirmesi bakımından dikkat çekmiştir.

Bu çalışma kapsamında Malatya’da eğitim gören 15 farklı ülkeden toplam 19 uluslararası öğrenci ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmelerde öğrencilerin Türkçe öğrenme sürecinde karşılaştıkları akademik, sosyal, kültürel ve dilsel sorunlar ele alınmış; özellikle telaffuz ve sesletim alanında yaşanan güçlüklerin öğrencilerin iletişim süreçlerini doğrudan etkilediği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğrenci ihtiyaçlarına göre tasarlanan yapay zekâ destekli çift dilli bir “Telaffuz Koçu” geliştirilmiş ve öğrencilerin kullanımına sunulmuştur.

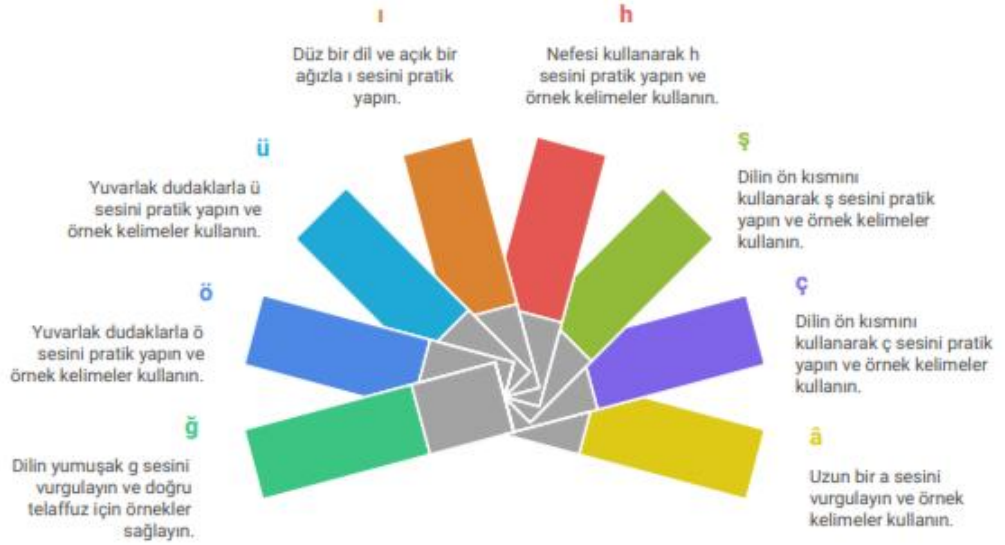
Projenin Amacı

Projenin temel amacı, uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenme sürecinde yaşadıkları sorunları belirlemek ve bu sorunlara yönelik öğrenci merkezli, teknolojik ve uygulanabilir çözümler geliştirmektir. Özellikle öğrencilerin günlük iletişimde karşılaştıkları telaffuz problemlerinin, hem akademik başarılarını hem de sosyal uyum süreçlerini etkilediği düşünülerek sesletim becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir çalışma yürütülmüştür.

Türkçe öğrenen uluslararası öğrenciler için doğru telaffuz yalnızca bir dil becerisi değil; aynı zamanda kendini ifade edebilme, iletişim kurabilme ve toplum içerisinde anlaşılabilme açısından kritik bir öneme sahiptir. Öğrencilerin özellikle Türkçeye özgü bazı sesleri üretirken zorlandıkları görülmektedir. Bu durum öğrencilerin iletişim sırasında özgüven kaybı yaşamalarına, yanlış anlaşılmalara ve konuşma kaygısına neden olabilmektedir.

Bu doğrultuda proje kapsamında özellikle aşağıdaki Türkçe sesler üzerinde durulmuştur:

Öğrencilerin zorlandığı Türkçe sesleri nasıl ele almalı?

Bu seslerin öğrencilerin ana dillerinde bulunmaması veya farklı biçimlerde kullanılması, telaffuz sürecini zorlaştıran temel etkenlerden biri olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma Süreci ve Öğrenci Görüşmeleri

Proje kapsamında gerçekleştirilen görüşmeler, uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenme deneyimlerini doğrudan kendi ifadeleriyle ortaya koymayı amaçlamıştır. Farklı ülkelerden gelen öğrencilerle yapılan görüşmeler sayesinde hem dil öğrenim sürecine ilişkin ortak problemler hem de bireysel farklılıklar belirlenmiştir.

Görüşmeler sonucunda öğrencilerin özellikle şu alanlarda zorlandıkları görülmüştür:

1. Telaffuz ve Sesletim Sorunları

Öğrencilerin büyük bir bölümü Türkçedeki bazı harf ve sesleri doğru çıkaramadıklarını ifade etmiştir. Özellikle “ı” ve “ü” sesleri birçok öğrenci tarafından karıştırılmakta; “ğ” harfinin kullanımında ise anlamlandırma güçlüğü yaşanmaktadır. Bunun yanında “ş” ve “ç” seslerinin telaffuzunda ana dil etkisine bağlı farklılıklar gözlemlenmiştir.

Öğrenciler yanlış telaffuz nedeniyle zaman zaman kendilerini ifade etmekte zorlandıklarını ve konuşurken çekingen davrandıklarını belirtmiştir.

2. Günlük İletişim Problemleri

Bazı öğrenciler sınıf ortamında öğrendikleri Türkçeyi günlük yaşamda kullanırken zorlandıklarını ifade etmiştir. Özellikle hızlı konuşulan Türkçeyi anlamada ve doğal konuşma akışına uyum sağlamada sorun yaşandığı belirlenmiştir.

3. Kültürel ve Sosyal Uyum Süreci

Dil öğreniminin yalnızca gramer öğrenmekten ibaret olmadığı, kültürel uyum sürecinin de önemli bir parçası olduğu görülmüştür. Öğrenciler Türkçe konuşabildikçe sosyal çevre edinmelerinin kolaylaştığını ve Türkiye'ye aidiyet hislerinin arttığını ifade etmiştir.

4. Konuşma Kaygısı ve Özgüven Problemleri

Yanlış telaffuz yapma korkusunun öğrencilerde konuşma kaygısına neden olduğu görülmüştür. Özellikle topluluk önünde konuşma, sınıfta söz alma veya resmi ortamlarda iletişim kurma süreçlerinde öğrencilerin kendilerini geri planda tuttıkları belirlenmiştir.

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Telaffuzun Önemi

Yabancı dil öğretiminde dört temel beceri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma kadar telaffuz becerisi de büyük önem taşımaktadır. Telaffuz, bireyin dili doğru ve anlaşılır şekilde kullanabilmesini sağlayan temel unsurlardan biridir. Özellikle yabancılara Türkçe öğretiminde doğru telaffuz, öğrencilerin iletişim becerilerinin gelişmesinde doğrudan etkili olmaktadır.

Türkçede yer alan bazı seslerin birçok dilde bulunmaması, uluslararası öğrencilerin sesletim konusunda zorlanmalarına neden olmaktadır. Bu durum öğrencilerin yalnızca konuşma becerisini değil aynı zamanda dinleme ve anlama süreçlerini de etkileyebilmektedir.

Telaffuz becerisinin geliştirilmesi şu açılardan önem taşımaktadır:

- Öğrencinin kendini doğru ifade edebilmesi
- İletişim kazalarının önlenmesi
- Akademik iletişimin güçlenmesi
- Günlük yaşam uyumunun kolaylaşması
- Konuşma kaygısının azaltılması
- Özgüven gelişiminin desteklenmesi
- Sosyal etkileşimin artırılması

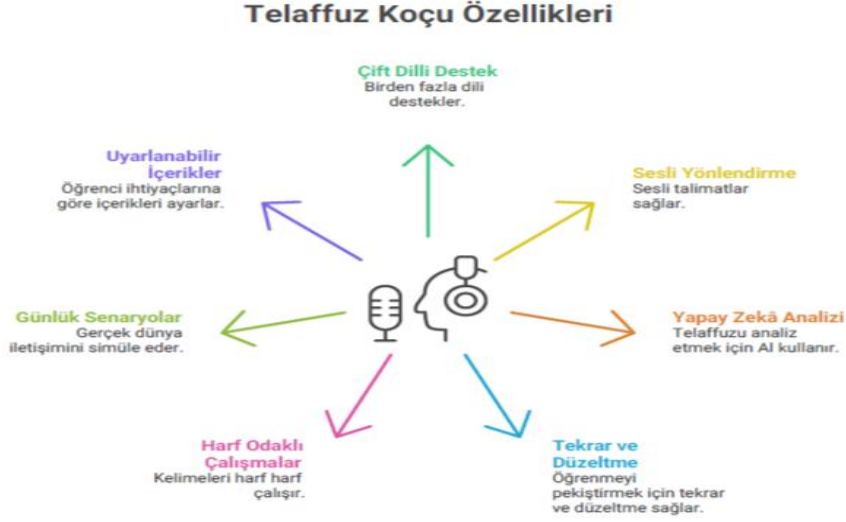
Bu nedenle yabancılara Türkçe öğretiminde yalnızca dil bilgisi odaklı değil; iletişim ve sesletim merkezli uygulamaların da yaygınlaştırılması gerekmektedir. Özellikle yapay zekâ teknolojilerinin dil öğretim süreçlerine entegre edilmesi, bireysel öğrenme ihtiyaçlarına uygun çözümler geliştirilmesi açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

Yapay Zekâ Destekli Telaffuz Koçu

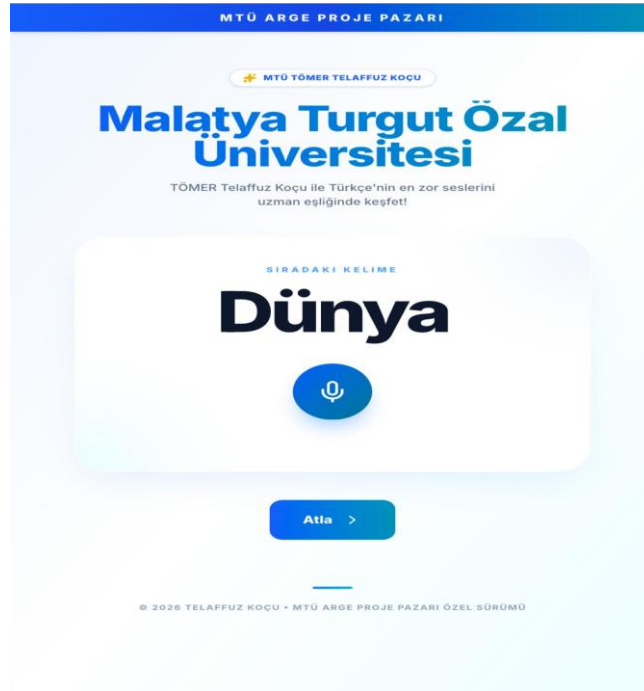
Araştırma sürecinde elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik yapay zekâ destekli çift dilli bir telaffuz uygulaması geliştirilmiştir. Geliştirilen bu sistem, öğrencilerin Türkçedeki zor sesleri daha doğru üretmelerini desteklemek amacıyla hazırlanmıştır.

Uygulama içerisinde öğrencilerin zorlandığı harfleri içeren kelimeler özel olarak seçilmiş; bu kelimeler sesli yönlendirmeler, tekrar çalışmaları ve komut destekli alıştırmalar ile desteklenmiştir.

Telaffuz koçunun temel özellikleri şunlardır:

Uygulama sayesinde öğrencilerin doğru ses üretimine ilişkin farkındalıklarının arttığı gözlemlenmiştir. Özellikle tekrar temelli çalışmaların öğrencilerin konuşma özgüvenine olumlu katkı sağladığı değerlendirilmiştir.

Projenin Çıktıları

Proje kapsamında gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen bulgular sistematik biçimde analiz edilerek bir kitapçık hâline getirilmiştir. Hazırlanan bu kitapçıkta öğrencilerin Türkçe öğrenme süreçlerinde yaşadıkları deneyimler, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri yer almaktadır.

Bunun yanında geliştirilen yapay zekâ destekli telaffuz koçu, teknoloji destekli yabancılara Türkçe öğretimi uygulamalarına örnek teşkil eden yenilikçi bir çalışma olarak değerlendirilmiştir.

Projenin temel çıktıları şunlardır:

- Uluslararası öğrencilerle gerçekleştirilen görüşmeler
- Öğrenci ihtiyaç analizinin yapılması
- Telaffuz sorunlarının belirlenmesi
- Yapay zekâ destekli telaffuz koçunun geliştirilmesi
- Çift dilli öğrenme desteğinin sağlanması
- Öğrenci deneyimlerinin kitapçık hâline getirilmesi

Sonuç ve Değerlendirme

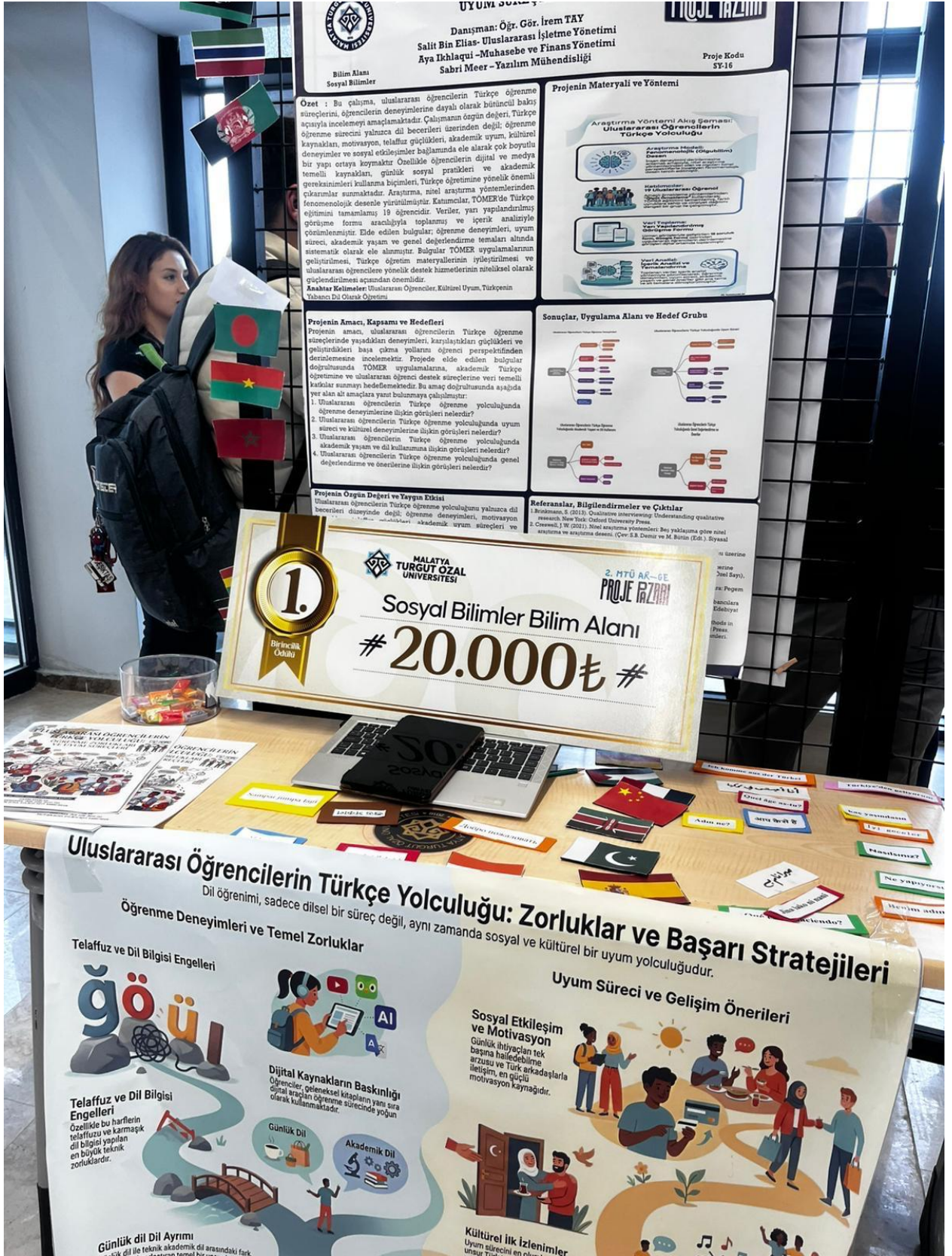
“Uluslararası Öğrencilerin Türkçe Yolculuğu: Öğrenme Zorlukları ve Uyum Süreçleri” başlıklı proje, uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenme süreçlerine öğrenci deneyimleri merkezinde yaklaşması bakımından önemli bir çalışma olmuştur. Öğrencilerin yaşadıkları sorunların doğrudan saha çalışmalarıyla belirlenmesi ve bu sorunlara yönelik yapay zekâ destekli çözüm geliştirilmesi, projenin özgün yönlerinden biri olarak öne çıkmıştır.

Özellikle telaffuz becerilerinin yabancılara Türkçe öğretiminde ihmal edilmemesi gereken temel alanlardan biri olduğu görülmüştür. Dil öğreniminde doğru sesletim, yalnızca konuşma becerisini değil aynı zamanda öğrencinin sosyal uyumunu, akademik başarısını ve iletişim özgüvenini de doğrudan etkilemektedir.

Bu proje, yapay zekâ teknolojilerinin yabancılara Türkçe öğretimi alanında etkili biçimde kullanılabileceğini göstermesi bakımından da dikkat çekmektedir. Öğrenci ihtiyaçlarına göre geliştirilen teknolojik uygulamalar sayesinde bireyselleştirilmiş öğrenme ortamları oluşturulabilmekte ve dil öğrenme süreçleri daha etkili hâle getirilebilmektedir.

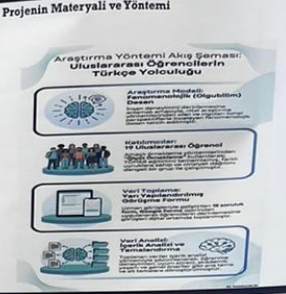
Malatya Turgut Özal Üniversitesi TÖMER mezunu öğrencilerimizin elde ettiği bu başarı, uluslararası öğrencilerin yalnızca dil öğrenen bireyler değil; aynı zamanda araştıran, üreten ve çözüm geliştiren aktif paydaşlar olduğunu göstermesi bakımından da ayrıca önem taşımaktadır.

Bu kapsamda proje, yabancılara Türkçe öğretimi alanında teknoloji destekli yenilikçi çalışmaların artırılması gerektiğini ortaya koymakta ve gelecekte gerçekleştirilecek akademik araştırmalar için önemli bir örnek oluşturmaktadır.

UYUM SÜRECİ
Danışman: Öğr. Gör. İrem TAY
Salit Bin Elias- Uluslararası İşletme Yönetimi
Aya İkhlaqui- Muhasebe ve Finans Yönetimi
Sabri Meer- Yazılım Mühendisliği
Bilim Alanı
Sosyal Bilimler
Proje Kodu
SY-16

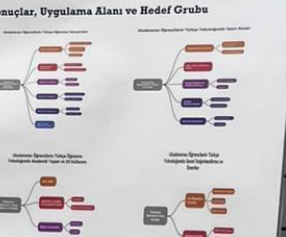
Özet : Bu çalışma, uluslararası öğrencilerin Türkiye öğrenme süreçlerini, öğrencilerin deneyimlerine dayalı olarak bütüncül bakış açısıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın özgün değeri, öğrenme sürecini yalnızca dil becerileri üzerinden değil; öğrenme kaynakları, motivasyonu, telaffuz güçlükleri, akademik uyum, kültürel deneyimler ve sosyal etkileşimler bağlamında ele alarak çok boyutlu bir yapı ortaya koymaktır. Özellikle öğrencilerin dijital ve medya temelli kaynakları, günlük sosyal pratikleri ve akademik gereksinimleri kullanma biçimleri, Türkiye öğrenimine yönelik önemli çıkarımlar sunmaktadır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desene yürütülmüştür. Katılımcılar, TOMER'de Türkiye öğrenimine tamamlanmış 19 öğrencidir. Veriler, yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analiziyle çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular; öğrenme deneyimleri, uyum süreci, akademik yaşam ve genel değerlendirme temaları altında sistemli olarak ele alınmıştır. Bulgular TOMER uygulamalarının geliştirilmesi, Türkiye eğitim materyallerinin iyileştirilmesi ve uluslararası öğrencilere yönelik destek hizmetlerinin rüstiyesi olarak güçlendirilmesi açısından önemlidir.
Anahtar Kelimeler: Uluslararası Öğrenciler, Kültürel Uyum, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğrenimi

Projenin Amacı, Kapsamı ve Hedefleri

Projenin amacı, uluslararası öğrencilerin Türkiye öğrenme süreçlerinde yaşadıkları deneyimleri, zorlukları, güçlükleri ve geliştirdikleri başa çıkma yollarını öğrenci perspektifinden derinlemesine incelemektir. Projede elde edilen bulgular doğrultusunda TOMER uygulamalarına, akademik Türkiye öğrenimine ve uluslararası öğrenci destek süreçlerine veri temelli katkıları sunmayı hedeflemekteyiz. Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan alt amaçlara yanı sıra bulunmaya çalışılmaktadır:

1. Uluslararası öğrencilerin Türkiye öğrenme yolculuğunda öğrenme deneyimlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Uluslararası öğrencilerin Türkiye öğrenme yolculuğunda uyum süreci ve kültürel deneyimlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Uluslararası öğrencilerin Türkiye öğrenme yolculuğunda akademik yaşam ve dil kullanma ile ilgili görüşleri nelerdir?
4. Uluslararası öğrencilerin Türkiye öğrenme yolculuğunda genel değerlendirme ve önerilerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Projenin Özgün Değeri ve Yaygın Etkisi

Uluslararası öğrencilerin Türkiye öğrenme yolculuğuna yalnızca dil becerileri dışındaki diğer öğrenme deneyimleri, motivasyonu, kültürel deneyimleri, akademik uyum süreçleri ve

Referanslar, Bilgilendirmeler ve Çıktılar

Brudman, S. (2013). Qualitative interviewing: Understanding qualitative research. New York: Oxford University Press.

Creswell, J. W. (2001). Nitel araştırma yöntemleri: Bu yaklaşıma göre nitel araştırma ve yazılma deseni. (Çev. S.B. Demir ve M. Bütün (Ed.).) Sıyazi

1. Birincilik Ödülü

MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Bilim Alanı

#20.000 TL #

2. MTÜ AK-GE PROJE İZLİMİ

Uluslararası Öğrencilerin Türkçe Yolculuğu: Zorluklar ve Başarı Stratejileri

Dil öğrenimi, sadece dilsel bir süreç değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel bir uyum yolculuğudur.

Öğrenme Deneyimleri ve Temel Zorluklar

Telaffuz ve Dil Bilgisi Engelleri

göü

Telaffuz ve Dil Bilgisi Engelleri

Özellikle bu harflerin telaffuzu ve karmaşık dil bilgisi yapıları en büyük teknik zorluklardır.

Günlük Dil Ayrımı

Günlük dil ile teknik akademik dil arasındaki fark.

Dijital Kaynakların Baskınlığı

Öğrenciler, geleneksel kitapların yanı sıra online olarak öğrenme süreçlerinde yoğun olarak kullanılmaktadır.

Günlük Dil

Akademik Dil

Sosyal Etkileşim ve Motivasyon

Günlük ihtiyaçları tek başına karşılayabilme arzusu ve Türk arkadaşlarıyla iletişim, en güçlü motivasyon kaynağıdır.

Uyum Süreci ve Gelişim Önerileri

Kültürel İlişki İzlenimleri

Uyum sürecini en olumlu şekilde geçiren öğrenciler.